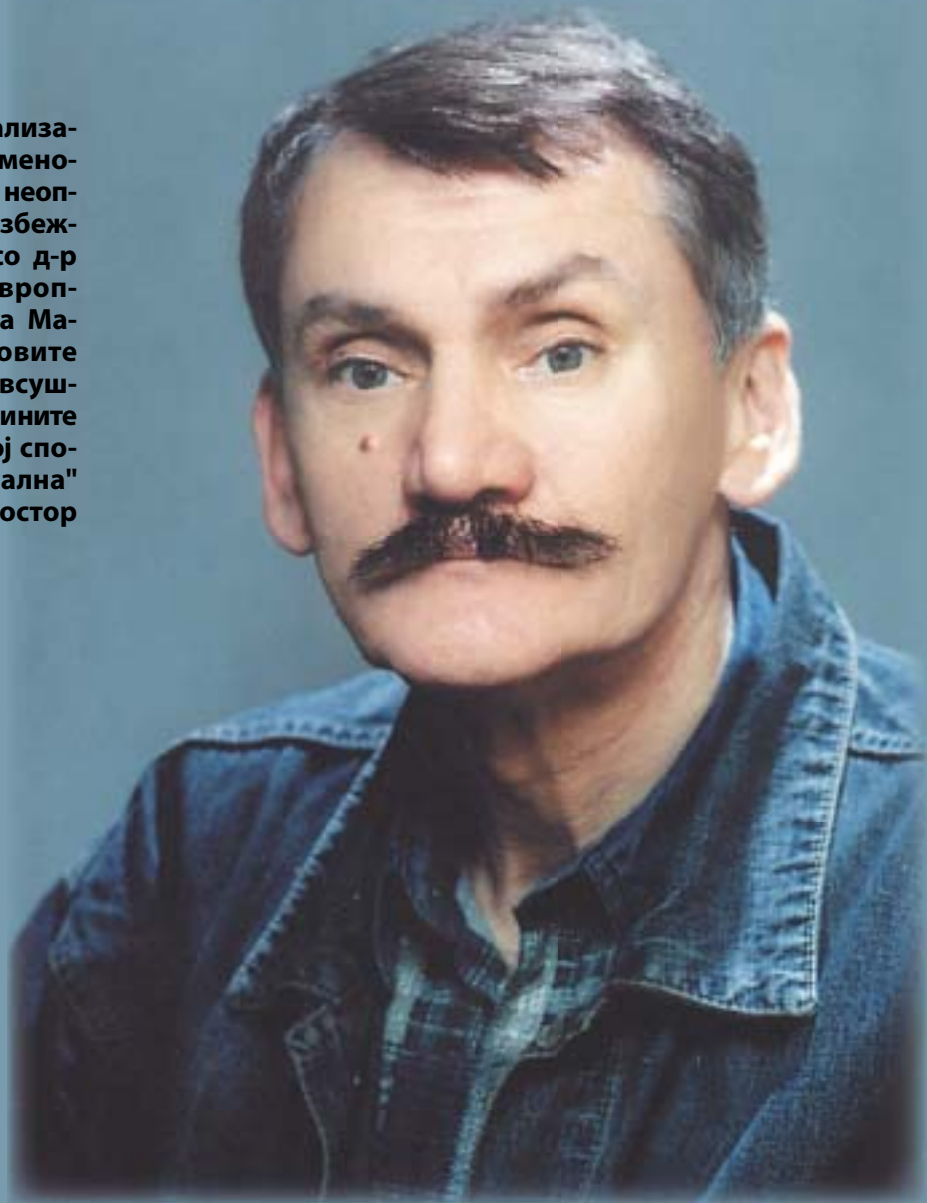

Во потрага по реалноста за глобализацијата како феномен на современото живеење, потребата од неа, неопходноста, но и стравот од неизбежниот процес, разговаравме со д-р Тодор Тодоров, професор на Европски универзитет - Република Македонија. Интересни се неговите ставови на оваа тема дека всушност ние не сме ниту на маргините од овој економски феномен, кој според него лиферува "колатерална" штета, што секако отвора простор за размислување!

Разговорот го водеше:
Рената МАТЕСКА

☀ Професоре Тодоров, со оглед на тоа дека Ваша потесна специјалност е процесот на глобализацијата, да го слушнеме Вашето мислење за констатацијата, која ја пласираат познавачите на случувањата, дека Македонија сака со кајче да влезе во вртлогот наречен "глобализација"?

ТОДОРОВ: Вашето прашање веќе кажува сè т.е. го прејудира и одговорот. Имено, како Македонија ќе се вклучи во глобализацијата, во моментов (како мерка на единица време од многу години!) не зависи од Македонија. Нашата земја не е ниту на маргините од глобализацијата како процес, иако таа е дел од глобализацијата како состојба. Тоа значи дека Македонија ја чувствува глобализацијата, но не учествува во предизвикувањето на чувствата и нивните причини. Символично споредено, тоа е исто како улогата на Македонија во - освојувањето на Космосот - човештвото ги прави големите чекори, но со вселенските бродови управуваат САД и Русија, зарем не?

☀ Всушност, што поконкретно се подразбира под тој гламурозно најавуван процес глобализација?

ВИСТИНСКОТО Л ГЛОБАЛИЗАЦИЈ

ТОДОРОВ: Глобализацијата е интернационализација на капиталот! И во рамките на тоа, интернационализација на т.н. инфраструктура на функционирање на капиталот. Под тоа, пак, се подразбира не само материјалната "супстанца" на општеството, туку и неговата правно-политичка надградба со обличите на свеста. Значи, глобализацијата навлегува и во политичката, и во економската, и во културната сфера.

☀ Дали е тоа добро или лошо? Треба ли да се плашиме од глобализацијата?

ТОДОРОВ: Глобализацијата е неодминлив, еволутивно - развоен процес, кој во историјата на човештвото циклично се јавува и се манифестира, тлее и се разгорува, урива стари и креира нови светски поредоци, и се идентификува со нив. Глобализацијата е позитивен процес, кој лиферува го-

лема "коллатерална" штета. Позитивен е затоа што ја овозможува и ја поттикнува концентрацијата и централизацијата на капиталот и на производството во светски рамки, и со вртоглава брзина го носи светот кон новите кругови на развојот.

☀️ А, за каква "коллатерална" штета од глобализацијата станува збор?

ТОДОРОВ: Лично мислам дека самата глобализација е "коллатерална" штета која, за жал, мораме да ја "прегрнеме" ако сакаме побрзо и поквалитетно да се развиваме.

☀️ Простете, но не ве разбираам... прво ја прифакате, а потоа ја напаѓате глобализацијата, зошто?

ТОДОРОВ: Добро, ќе бидам појасен: глобализацијата е, пред сè, економски феномен! И во таа смисла, кога денес се говори за глобализацијата - станува збор за поредок, за светски поредок на дискрепанци во развојот, во содржината и во функционирањето на пропорциите на општествената репродукција на производството и прометот во светот. Или, уште поточно, таа е светски процес на прихранување и продлабочување на развојните диспропорции во светот!

☀️ Дали тоа значи дека глобализацијата е светски процес, но со многу јасно зацртана "домашна задача"?

ТОДОРОВ: Тоа добро го формулиравате. Токму така! Глобалниот корпо-

тоци и приливот на финансиски средства за развој во светот! Во глобалниот корпоративски систем, го препознаваме доминантниот американски систем на меѓународното финансирање на развојот.

☀️ Значи, ползата од глобализацијата е нееднакво распределена. А, како што Вие ја нарекувате, "коллатералната" штета, паѓа врз грбот на оние кои најмалку можат од неа да се заштитат. Таква оценка, всушност даде и Генералниот секретар на Обединетите нации, Кофи Анан. Коментар?

ТОДОРОВ: Генералниот секретар, повеќедецениски висок чиновник и врвен администратор во Обединетите нации, одлично ја познава современата глобализација, но се воздржува јавно да говори за т.н. код на содржината и суштината на глобализацијата!? Веројатно, јавната функција која ја извршува не му дозволува да проговори, бидејќи би можел да се "замери" со елитата на новата финансиска олигархија и персоналната унија на светскиот поредок.

☀️ А, дали Вие, кој не сте генерален секретар па да ви забележи некој од финансиската олигархија, би можеле нешто повеќе да ни кажете за она кое го нарекувате "код на глобализацијата"?

ТОДОРОВ: Нема "да ви ја откријам Америка"! Сè е одамна познато. Станува збор за тоа дека функционалната поставеност на глобализацијата, како

процес, ферментира во почвата на виреење на сегашниот светски поредок, чија економска, политичка и правна синтеза, во своето општествено опстојување, извира и се потпира на доминацијата и хегемонизмот на т.н. свето тројство: прво, корпоративскиот гигантизам на светската финансиска олигархија; второ, синдикализмот на светската трудова асоцијација; и трето, персоналната унија на политичката бирократија.

Сосема очигледна е хипотезата дека се работи за нова симбиоза на капиталот, на трудот и на власта! Парадоксално е во симбиозата да кохабитираат и да функционираат капиталот и трудот, наспроти големата концентрација и централизација на капиталот и производството во светот!? Симбиоза има, но акумулација нема, барем не глобална насекаде... Глобална да, но конкавна, аглеста, интровертна и дисонантна, бидејќи глобализацијата е перфиден процес и проблем. Процес на економска, социјална и етничка дискриминација. И проблем заради понижување на најмалку 150 држави во светот, и на повеќе од 2/3 од светското население.

☀️ Дали сте претерано песимист? Вие силно обвинувате. Каква Ви е пораката за земјите, на пример, како Македонија?

ТОДОРОВ: Тоа не се вербални обвинувања. Тоа не се ниту вербални констатации, претпоставки, или виртуелни хипотези, зашто фактите за хегемонијата на светото тројство се несоборливи, противречни и нелогични, глупави и уривачки. Станува збор за градење на фантомски поредок со интровертна глобализација. Се работи за своевидна светска завера на капиталот, на трудот и на власта, кои во заемно содејство координирано вбризуваат, преку тековите на капиталот, "транзиционен" ХИВ вирус во слабото и анемично ткиво на оние региони во светот, кои "не се способни" за развој...?!

Тоа е блефот и светската завера на капиталот, трудот и власта против меѓународниот развој, против меѓународното финансирање на развојот, против меѓународното поврзување, интегрирање и здружување.

Сè повеќе е евидентно и побрзо доаѓачко преточувањето на законите во реалност, на реалноста во трагедија, а трагедијата во општа блокада на можностите на 4/5 од населението во светот пристојно да живеат и да умираат. Ете, тоа е вистинското лице на глобализацијата!

ИЦЕ НА АТА

рациски систем ја подготвува, како што вие ја нарекувате, "домашната задача". Овој систем претставува асоцијација на приватниот капитал во светот. Асоцијација на субјекти на финансиската олигархија. Станува збор за згусната мрежа на т.н. доминантни акционери(!) кои го одржуваат, го хранат и го развиваат мултиполарниот развој, со помош на изопачената доктрина на дисконтинуитет во користењето на капиталните вр-

